

Noregs
vassdrags- og
energidirektorat

Lindås kommune
Kvernhusmyrane 20
5914 ISDALSTØ

Vår dato: 28.11.2018
Vår ref.: 201833263-5
Arkiv: 411
Dykkar dato: 19.10.2018
Dykkar ref.: Linn Hagen

Sakshandsamar:
Svein Arne Vågane

Prestelva – Oppsummering synfaring 23.11.2018 – Fråsegn i høve bygging av barnehage - Lindås kommune

I samband med planlagt utbygging av ny barnehage har Einar Lygre – eigar av gnr. 108, bnr. 3 - uttrykt otte for at overflatevatn skal kome raskare ned mot Prestelva og lage auka problem ved ei bru. Mykje av området er alt i dag utbygd. I fylgje Lygre har det tidlegare vore utfordringar i høve kapasiteten til brua

der vatn har stuva seg opp og kome ned mot tunet hans og inn i kjellar i nabohus (gnr. 108, bnr. 50).

Nedstrams den planlagde barnehagen er det tre bruer over Prestelva. Det er den nedste av desse bruene som skapar utfordringar for Lygre (pkt. 4 i fig. 1).

I samband med dette vart det halde synfaring 23.11.18. Desse møtte: Grunn-eigar Einar Lygre, Lindås kommune v/Sandra Waage, Einar Kaalaas og Atle Dyngen. NVE v/Svein Arne Vågane.

Fig. 1. Oversyn over situasjonen – nummer 1 er ca plassering barnehage, nr. 2-4 til bruer medan nr. 5 er ei ureiningspunkt. Den stipla lina frå myra og under vegen er der Presteelva er lagt i tunnel i samband med dyrkingsprosjekt på 60-talet. Kartkjelde: www.norgeskart.no

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Det er som nemnt fyrst og fremst brua i pkt. 4 i fig 1. som gjev utfordrande flaumsituasjoner – sjå fig. 2 - 4 nedanfor.

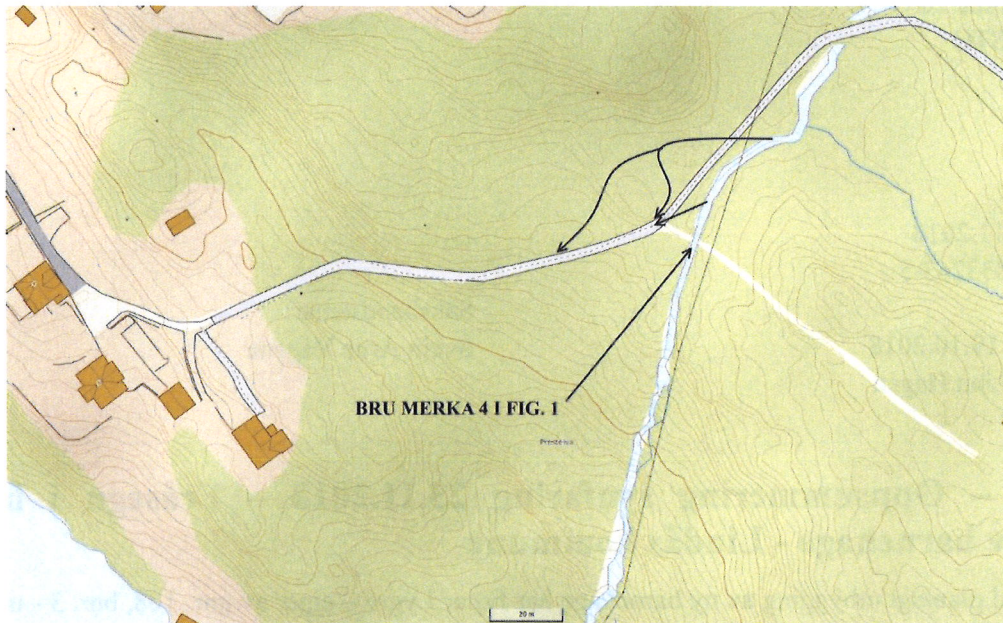

Fig. 2. Detalj over utfordringane. Ved stor vassføring stuvar vatnet seg opp oppstraums brua og inn på vegen/innmark slik pilane syner. Deretter fylgjer vatnet vegen ned mot tuna på gnr. 108, bnr. 3 og 50.

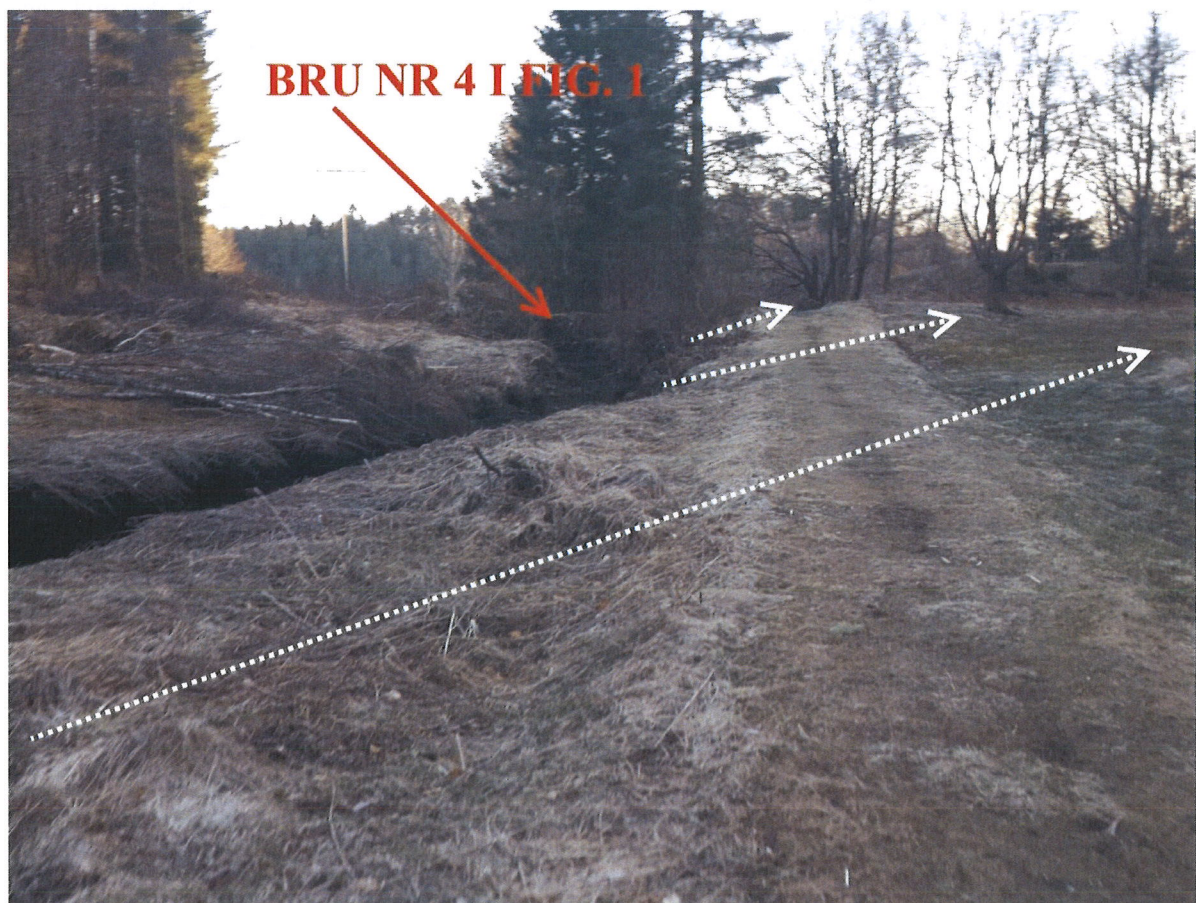

Fig. 3. Ved oppstiving tek vatnet veg over vegen og innover jordet før det kjem att mot vegen....

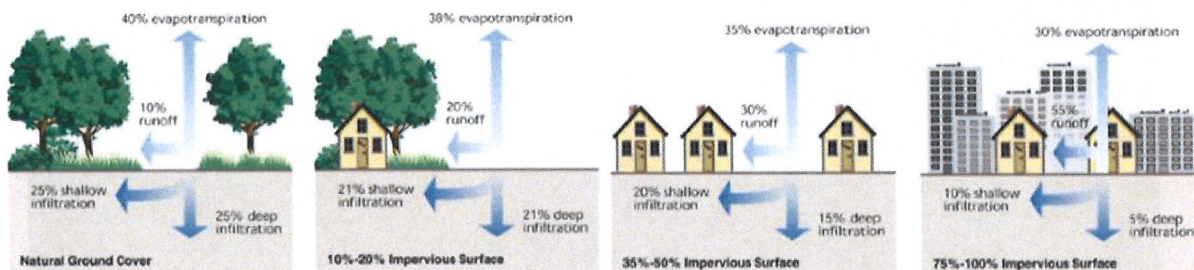
Fig. 4. ...og følger vegen vidare nedover...

Fig. 5. ...og renn inn i kjellaren i den gamle lennsmannsbustaden (bak grana).

Oppsummering/råd til løysing:

Ein kan etablere eit fordrøyingsmagasin nedstraums området der barnehagen skal etablerast. Dette kan løyse utfordringane i høve venta snøggare avrenning i samband med barnehageutbygginga. Eit slikt tiltak vil likevel ikkje løyse problema som alt har vore. Området nord og vest for dette området er alt utbygd og i fylgje Lygre har flaumproblema forverra seg etter denne utbygginga. Vi vil på generelt grunnlag peike på at utbygging av områder med glatte tak og asfaltering med meir, gjev snøggare avrenning enn kva tilfellet er ved naturtilstand. I fig. 6. nedanfor er dette illustrert og figuren syner at i naturtilstand vil berre 10% av vatnet renne på overflata, medan i eit fullt utbygd område vil opptil 55% av vatnet samle seg på overflata. Tala er sjølvsagt noko omtrentleg.

Figur fra Stream Corridor Restoration Principles, processes, and Practices (2001) USDA-Natural Resources Conservation Service

Fig. 6. Illustrasjon på kor vatnet finn vegen bort frå eit område ved ulik utbyggingsgrad.

For å løyse problema bør ein vurdere å etablere ein «by-pass» løysing forbi brua. Det vil sei at ein kan leggje ein røyrledning forbi brua på venstre side (sett medstraums). Inntaket til røyrret bør utformast slik at berre flaumvatn kjem inn i det. Dimensjoneringa av røyrret og utforminga av inntaket bør planleggjast av fagfolk. Brua er gamal og vel verdt og ta vare på – kommunen bør undersøkje om den har vernestatus. I dette tilfellet rår vi til at røyrret vert plassert så langt i frå venstre brukar at det ikkje skiplar denne. Det vil sei at ein truleg lyt sprengje seg ned i fjell for å få fall. Sprenging kan òg uroe den gamle brua og ein bør syne varsemnd. Helst bør ein vurdere «pigging». Sjå elles fig. 7 nedanfor.

Fig. 7. Pila syner om lag kvar avlastningsrøyrret bør gå.

Generell informasjon:

I vassressurslova kap. 2 er det gjeve ålmenne reglar om tiltak i vassdrag. NVE syner særskilt til tiltakshavar sitt forvaltaransvar og plikt til aktsemd i vassressurslova § 5. Paragrafen gjev pålegg om at vassdragstiltak skal planleggjast og gjennomførast slik at dei er til minst mogleg skade og ulempe for ålmenne og private interesser.

NVE gjer merksam på at dersom planen vert endra eller det syner seg at ålmenne interesser kan verte påverka av tiltaket, kan dette utløyse konsesjonsplikt jf. vassressurslova § 8. I slike tilfelle må plan for tiltaket sendast NVE for ny vurdering.

NVE kan med heimel i vassressurslova § 59 vurdere pålegg om retting for utførte vassdragstiltak som i ettertid vert vurdert som konsesjonspliktige etter vassressurslova. Iverksetjing av konsesjonspliktige tiltak utan naudsynt løyve er straffbart etter vassressurslova § 63.

NVE minner om at tiltaket må avklarast i høve anna relevant regelverk som t.d. plan- og bygningslova, laks- og innlandsfiskeleva og naturmangfaldslova.

Tiltakshavar kan verte ansvarleg for eventuelle skader og ulemper på ålmenne og private interesser som fylgjer av tiltaket, jf. vassressurslova § 47.

Andre tilhøve som bru ved «Den Trondhjemske Postvei» og observert ureining:

Bru merka 2 i fig. 1. er ein del av «Den Trondhjemske postvei». Brua vart truleg bygd kring 1790. Statens vegvesen er bru- og vegeigar. Det er tydeleg at ved stor vassføring, renn vatnet over brua. Brua har lågpunkt der vatnet renn over og ned i elva att – sjå fig. 8. Det kan verke som den har skade i eit tidleg stadium der. Også muren i midtpilaren såg ut til å mangle ein stein. Vi rår til at vegeigar fylgjer med på dette punktet.

Fig. 8. Biletet syner det som truleg er ein setningsskade i tidleg fase.

Også for midtkaret under brua ser det ut til at det er ein skade – stein som har falle ut.

I området merka 5 i fig. 1 var det ein sterk illeluktande eim. Dette er i det gamle elveløpet før elva vart lagt i tunnell som skissert i fig. 1. Vatnet, som framleis kjem ned i Prestelva, hadde ein sterk rustraud farge og den vonde lukta kom truleg frå vatnet – sjå fig. 9 nedanfor.

Sjølv om det ikkje ligg innanfor vårt ansvarsmynde, oppmodar vi Lindås kommune til å røkje etter kva dette skuldast og å setje i verk avbøtande tiltak. Kopi av dette brevet går derfor til Fylkesmannen i Hordaland.

Fig. 9. I det gamle elveløpet har vatnet ein sterk og vond eim og fargen er rustraud.

Det var ein del tre på «heng» utover elveløpet. Vi rår til at desse trea vert fjerna slik at dei ikkje fell ned i elveløpet og tettar dette/riv opp kanten.

Vi vonar dette brevet er til hjelp i det vidare arbeidet.

Med helsing

Bright Samdal
regionsjef

Svein Arne Vågane
senioringeniør

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent etter interne rutinar.

Vedlegg:

Kopi til:

Einar Jostein Lygre
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Statens Vegvesen - region vest

